Bilaga 1. Sortering och hantering av avfall

Varje avfallslämnare ska sortera avfall som omfattas av kommunalt ansvar enligt gällande lagstiftning och enligt kommunens och SÖRABs anvisningar.

Aktuell sorteringsinformation finns på kommunens hemsida (se www.danderyd.se).

Danderyds kommuns invånare får nyttja de återvinningscentraler som kommunen hänvisar till på sin hemsida (sök på *återvinningscentral*), liksom till samtliga SÖRABs återvinningscentraler (se www.sorab.se). Återvinningscentral i Täby, Returpark i Vallentuna och Lidingö ligger närmast kommunen.

Den mobila återvinningscentralen besöker olika platser enligt schema som kommunens invånare också kan nyttja. Avfallsslagen som den mobila återvinningscentralen tar emot finns att se på kommunens hemsida (www.danderyd.se/mavc).

Följande avfallsslag ska sorteras ut och hållas åtskilt, samt hanteras enligt dessa föreskrifter:

Avfall som markeras med asterisk (*) får transporteras av hushållet eller av annan än kommunens avfallshämtare, dock ej yrkesmässig avfallstransportör.

Sorteringskrav gäller för alla. Hämtning av avfall från fastighet enligt denna bilaga avser dock vanligen hämtningsområde A. Hämtning av visst avfall från fastighet för hämtningsområde B och C, se bilaga 2.

1. Farligt avfall *

Farligt avfall är avfall som är farligt för människor eller miljön och som därför inte ska blandas med annat avfall. Exempel på farligt avfall är kemikalier, spillolja, färgrester och lösningsmedel.

Följande produkter utgör exempel på vad som hanteras som farligt avfall:

- Färg- och lackavfall samt hartser
- Limavfall (till exempel kontaktlim, epoxilim, spackel)
- Lösningsmedel
- Fotokemikalier (till exempel fix och framkallare)
- Bekämpningsmedel
- Sprayburkar

- Annat surt eller starkt alkaliskt avfall (till exempel frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)
- Avfall som innehåller kvicksilver (till exempel termometrar, barometrar, reläer)
- Spillolja och annat oljeavfall
- Brandsläckare, gasolflaskor och andra trycksatta behållare

Behållare som är tomma och torra utgör inte farligt avfall, till exempel tomma färgburkar. Dessa kan lämnas till förpackningsinsamlingen.

Det farliga avfallet ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Om möjligt ska avfallet lämnas i originalförpackning. Blanda inte olika typer av farligt avfall. Farligt avfall ska var förpackat så att läckage inte uppstår.

Farligt avfall från hushåll lämnas på återvinningscentral eller mobil återvinningscentral. Farligt avfall i form av kosmetiskt avfall får lämnas till Åhlens i Mörby Centrum.

Hushåll kan beställa hämtning av mindre mängder farligt avfall (Returkassen).

2. Matavfall

Matavfall uppkommer vid matlagning och servering i hushåll, restauranger, storkök mer mera och utgörs av exempelvis matrester, skal och blast, teblad och kaffesump.

Matavfall får komposteras på fastigheten där avfallet uppstått. Matavfallskompostering ska anmälas till kommunala tillsynsmyndigheten, se 55 § i avfallsföreskrifterna.

Matavfall som inte komposteras ska samlas upp i de påsar för matavfall som kommunen tillhandahåller. Påsen rullas ihop och försluts väl så att avfallet inte spills ut. Undantag är flytande matfett förutom matolja och annat ätligt flytande matfett som ska hanteras separat, se avsnitt 6 i denna bilaga.

Matavfall får också samlas in i sluten tank efter malning i avfallskvarn. Nya matavfallstanken får inte vara hopkopplad med fettavskiljaren. Malt matavfall får inte blandas med annat avfall, slam eller fett från fettavskiljare i den slutna tanken.

För att säkerställa att matavfall sorteras rätt får kommunen eller kommunens avfallshämtare genomföra stickprovskontroller.

Matavfall får inte transporteras bort från fastigheten av annan än kommunens avfallsorganisation eller avfallshämtare.

3. Grovavfall *

Grovavfall är kommunalt avfall som är för tungt, skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in som restavfall.

Exempel på grovavfall är:

- möbler
- madrasser
- cyklar
- barnvagnar
- leksaker

Grovavfall från hushåll lämnas till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

Kommunen tillhandahåller flera typer av hämttjänster enligt gällande avfallstaxa.

Hämtning förutsätter att avfallet är sorterat, packat och uppmärkt samt placerat enligt kommunens och avfallshämtarens anvisningar.

4. Trädgårdsavfall, löv och fallfrukt *

Trädgårdsavfall är sådant avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus. Trädgårdsavfall, förutom invasiva växter, ska i första hand komposteras på fastigheten där avfallet uppstått.

Flisning liksom kompostering av fastighetens trädgårdsavfall på den egna fastigheten är tillåten utan anmälan.

Exempel på trädgårdsavfall är

- växtavfall
- fallfrukt
- ris
- grenar
- gräsklipp
- ogräs
- löv

Trädgårdsavfall lämnas till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

Kommunen tillhandahåller flera typer av hämttjänster enligt gällande avfallstaxa.

För regler om eldning av torrt trädgårdsavfall, se 56 § i avfallsföreskrifterna.

Invasiva växter ska inte komposteras och får inte heller läggas i trädgårdsavfallsinsamlingen eller restavfallet. Läs information på www.danderyd.se hur de ska hållas skilda från övrigt trädgårdsavfall. Invasiva växtdelar ska förpackas noga och transporteras i väl förslutna plastsäckar till återvinningscentral, där de lämnas i särskilda behållare. Avlämning av invasiva växter och dylikt ska göras enligt mottagningsanläggningens anvisningar.

5. Latrin, portabla toaletter, toalettvagnar

Latrin får endast innehålla latrin och toalettpapper. Latrin från toalettbodar och toalettvagnar ska i första hand samlas upp i tank med fast slamsugkoppling som kan slamsugas av kommunens avfallshämtare eller av uthyrare med behandlingsavtal för detta avfall. Kemikalier eller annat ämne som riskerar att försvåra behandling får ej tillsättas.

Latrin ska i första hand komposteras i särskild latrinkompost. Latrinkompostering kräver ansökan till Tillsynsansvarig nämnd som kan utfärda tillstånd, se § 55 i avfallsföreskrifter.

I det fall en fastighet, båt eller fartyg i hamn saknar anslutning till avloppsanläggning ska latrin samlas upp i första hand i tank med fast slamsugkoppling och i andra hand i latrintunna.

Om latrinkompost, urin och fekalier från separerande toaletter eller förbränningstoaletter ska hämtas av kommunen så ska det förpackas i latrintunnor innan hämtning. Latrintunnor tillhandahålls av avfallshämtaren och får inte fyllas ända upp och får inte väga mer än 15 kilo vid hämtning.

Latrintunna ska vid avlämning till avfallshämtaren vara ordentligt stängd med tättslutande lock så att avfallet inte kan spillas. Behållaren ska innan hämtning vara väl rengjord på utsidan.

Latrin, gråvatten och svartvatten från husbilar och husvagnar hänvisas till respektive tömningsservice på campinganläggningar respektive rastplatser, se Trafikverkets vägkarta.

6. Fett och matolja från hushåll *, fettavskiljarslam

Kasserade matfetter och frityroljor från hushåll hälls i en behållare som försluts så den inte läcker. Använd gärna en så kallad miljötratt så blir det enkelt att hälla över olja till en behållare som kan förslutas. Försluten behållare kan sedan lämnas in för återvinning till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

Fettavskiljarslam får hämtas endast av kommunens avfallshämtare.

7. Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt

Döda sällskapsdjur kan lämnas till veterinärklinik eller till en godkänd djurkremeringsanläggning.

Små döda sällskapsdjur (maximalt cirka 10 kilo) som normalt förekommer i bostäder kan grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Nedgrävning ska ske så att inte andra djur kommer åt det nedgrävda samt att inte grundvattnet påverkas.

Små sällskapsdjur, som marsvin och burfåglar, och mindre mängder slaktbiprodukter (maximalt 1 kilo per hämtningstillfälle) utan misstanke om smitta kan läggas i restavfallskärlet om det förpackas väl.

Gällande föreskrifter och riktlinjer från Länsstyrelsen och Jordbruksverket ska följas.

Större mängder slakt- och jaktrester är inte kommunalt avfall.

8. Läkemedelsrester /-avfall,cytostatika samt cytotoxiska *

Läkemedelsrester är exempelvis läkemedel i originalförpackning, lösa tabletter, kapslar, ampuller, flytande läkemedelsrester i sprutor, färdigberedda lösningar och infusionspåsar. Hushållets kasserade läkemedel ska lämnas till apotek som hanterar receptbelagda läkemedel.

Cytostatika och cytotoxiska läkemedel ska hållas skilt från annat läkemedelsavfall eftersom det klassas som farligt avfall och ska i första hand tas om hand av patientens vårdgivare. Det kan även lämnas som farligt avfall, i väl försluten originalförpackning eller väl förpackat med tydlig märkning, till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

9. Kanyler och sprutor *

Hushållets stickande kanyler, sprutor samt akupunkturnålar ska förpackas i sticksäker behållare, som fås utan kostnad hos apotek. Behållare fylls till markering, försluts och lämnas till apotek.

Fylld väl försluten behållare lämnas till apotek som hanterar receptbelagda läkemedel.

Fylld väl försluten behållare kan även lämnas som farligt avfall till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

10. Stickande och skärande avfall *

Stickande eller skärande avfall som hämtas av kommunens avfallshämtare, exempelvis trasigt glas och porslin, spik, grillspett, knivblad, rakblad och nålar, ska förpackas väl i skyddande hölje, exempelvis tidningspapper och tejp, ifall det läggs i restavfallsbehållare för att undvika stick- och skärskador i vidare hantering.

11. Batterier *

Om kasserade produkter innehåller löstagbara bärbara batterier ska dessa plockas ur. Om batterier är inbyggda i produkter hanteras produkten som elavfall.

Hushållets uttjänta batterier lämnas till försäljningsställe, i batteriholkar, kommunens allmänna insamlingsplatser (Samlaren) eller till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

Bilbatterier och blybatterier förpackas så att batterisyra inte läcker ut och lämnas till butik som säljer bilbatterier, eller till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

12. Elavfall, konsumentelavfall *

Elavfall inkluderar avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har eller har haft en elektrisk eller elektronisk funktion.

Följande produkter utgör exempel på vad som hanteras som konsumentelavfall:

- Vitvaror, till exempel spis, diskmaskin, tvättmaskin, spisfläkt (innehåller ej köldmedium)
- Kylskåp och frysar

- TV och datorskärmar
- Mikrovågsugn
- Datorer och tillbehör
- El-kabel
- Mobiltelefoner och surfplattor
- Hushållsapparater, till exempel elvisp, matberedare, hårtork
- Ljuskällor till exempel lågenergilampor, glödlampor, halogenlampor, lysrör
- Batteridrivna och elektriska verktyg, till exempel elektrisk gräsklippare, symaskin
- Brandvarnare

Konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skilt från restavfall, grovavfall och annat avfall.

Hushållens smått konsumentelavfall kan lämnas till kommunens allmänna insamlingsplatser (Samlaren) och små mängder smått konsumentelavfall kan beställas genom tjänsten Returkassen.

Konsumentelavfall lämnas till återförsäljare eller till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

Hushåll kan beställa hämtning av elavfall och vitvaror samt kyl och frys från kommunens avfallshämtare enligt kommunens avfallstaxa.

13. Förpackningsavfall från hushåll * och samlokaliserade verksamheter *

Hushållen och samlokaliserade verksamheter som delar avfallsinsamling med bostäder och har registrerats sig hos kommunens avfallsorganisation ska sortera ut förpackningar.

Följande förpackningsfraktioner ska sorteras ut och läggas löst i insamlingskärl:

- Förpackningar av glas, uppdelade i färgat och ofärgat glas
- Förpackningar av metall
- Förpackningar av papper, wellpapp eller kartong
- Förpackningar av hårdplast och mjukplast

Hämtning av förpackningar från fastighetsnära insamling utförs av kommunens avfallshämtare. Insamlingen påbörjas under våren 2026.

Fastighetsnära insamling i en- och tvåfamiljshus samt mindre flerfamiljshus: sorterade förpackningar läggs löst i rätt fack i kärl.

Fastighetsnära insamling från större flerfamiljshus respektive gemensam hämtplats: en förpackningsfraktion samlas vanligen in i separata kärl.

Sorterade förpackningar från hushåll och samlokaliserade verksamheter kan lämnas utan kostnad på kommunens återvinningsstationer eller till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

14. Textilier *

Textilavfall är avfall som består av kläder av textil, hemtextil, inredningstextil, väskor av textil och accessoarer av textil. Textilavfall ska sorteras ut från annat avfall och kan lämnas på SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

Kravet på utsortering gäller dock inte om textilavfallet
1) består av strumpor och underkläder,
2) om det är mögligt eller angripet av skadedjur, eller
3) är fläckigt, nedsmutsat, slitet eller trasigt så att det omöjliggör eller avsevärt försvårar förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning.

Undantagen ovan hänvisas istället till behållare för restavfall.

Textilprodukter som lämpar sig för återbruk och andrahandsförsäljning lämnas i första hand till secondhand, textilinsamling eller till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

15. Bilar och däck, fritidsbåtar *

Uttjänta bilar, bilbatterier och däck lämnas till producenternas insamlingssystem. Bilproducenternas nätverk BilRetur tar emot uttjänta bilar. Gamla däck lämnas till däckåterförsäljare.

Däck med eller utan fälg kan lämnas till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral). Begränsningar för antal däck som kan lämnas in finns (sök på SÖRABs hemsida).

Fritidsbåtar som ska skrotas lämnas till omhändertagande mot avgift (se www.batskroten.se).

16. Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet *

Avfall som uppkommer då en icke-yrkesmässig verksamhet utför nybyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad, eller som uppstår vid eget anläggningsarbete i en trädgård, definition enligt 15 kap. 8 § miljöbalken, till exempel jord- och schaktmassor.

Exempel på bygg- och rivningsavfall är badkar, handfat, duschkabin, toalettstol, trallvirke, kakel, isolering och panel.

Kommunen har ensamrätt på yrkesmässig borttransport och tillhandahåller budad hämtning enligt avfallstaxa av sorterat byggavfall från hushåll och annan icke-yrkesmässig verksamhet. Hämtning förutsätter att avfallet är sorterat, packat och uppmärkt enligt kommunens och avfallshämtarens anvisningar.

Hushållet kan även lämna det sorterade avfallet till kommunens återvinningscentral. Enligt avfallsförordningen (2020:614) ska bygg- och rivningsavfall som lämnas till återvinningscentral eller annan behandlingsanläggning sorteras ut i åtminstone följande avfallsslag (material):

1. trä,
2. mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten,
3. metall,
4. glas,
5. plast, och
6. gips

Asbest är farligt avfall och små mängder asbest (högst 3 kilo) från egen fastighet kan lämnas väl inplastat till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral). Större mängder asbest kan tas emot på Löt Avfallsanläggning

17. Fosforfilter, fosforfiltermaterial från små avloppsanläggningar

Fosforfilter används för kompletterande rening i små avloppsanläggningar och består av ett material med hög kapacitet för fosforinbindning.

Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska hämtas i enlighet med det tillstånd som getts av kommunens tillsynsmyndighet för enskilda avloppsanläggningar. Leverantörens anvisningar ska följas så att inte olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön och så att anläggningens funktion inte äventyras.

Fosforfiltermaterial ska hämtas av kommunens avfallshämtare och vara åtkomligt för hämtning från den anläggning där det genereras. Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackade eller tillgängliga på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran.

Pumpbart fosforfiltermaterial kan hämtas med slamsugfordon från befintliga anläggningar, tidigare godkända av kommunen för denna hämtmetod.

Eget omhändertagande av fosforfiltermaterial på den fastighet där det uppstår kan efter beviljad ansökan medges på den egna fastigheten, se 55 § i avfallsföreskrifterna.

18. Fyrverkerier * och ammunition med mera

Kontakta polisen eller återförsäljaren av produkterna för omhändertagande av fyrverkerier, nödljus, nödraketer, sprängämnen, ammunition eller annat explosivt avfall. Mindre mängder fyrverkerier, nödraketer och nödljus från hushållet får transporteras till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

Transport av explosivt avfall sker enligt polisens anvisningar.

19. Returpapper *

Returpapper är avfall som såsom ritpapper, pocketböcker, tidningar, broschyrer och liknande.

Fastighetsinnehavare kan beställa ett kärl för fastighetsnära insamling av returpapper enligt kommunens avfallstaxa.

Hushåll kan lämna utsorterat returpapper till kommunens insamling på återvinningsstation eller till SÖRABs återvinningscentraler samt dit kommunen hänvisar på sin hemsida (sök på återvinningscentral).

20. Restavfall

Restavfall är det säck- och kärlavfall som är kvar när övriga avfallsslag har sorterats ut. Exempel på restavfall är blöjor, hygienartiklar, våtservetter, servetter, våtstarkt papper, tops, plåster, bandage, diskborstar, kuvert, fimpar och snus, tuggummi, snittblommor, krukväxter och jord, kattsand, strö och sågspån från burdjur, städsopor, städservetter, dammsugarpåsar, grova köttben, kork, glass- och ätpinnar, grillkol och aska, trasigt porslin och glas som inte är förpackningar, med mera.

Restavfall ska läggas i soppåse som försluts innan den läggs i behållare (kärl eller liknande). Avfall som är vasst, exempelvis trasigt glas och grillspett, ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

I det fall matavfall, förpackningar och annat avfall som ska sorteras ut ligger kvar i restavfallet kan restavfallet komma att klassas som felsorterat.